

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 5/07-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. januára 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., D., ktorou namieta porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 466/95, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2006 doručená sťažnosť J. B., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. E 466/95. Sťažovateľ súčasne požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Svoju žiadosť ako nepracujúci starobný dôchodca odôvodnil zlou sociálnou situáciou, o čom predložil v prílohe príslušné potvrdenia.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že návrhom zo dňa 21. septembra 1995 sa domáhal na Obvodnom súde Bratislava I (ďalej len „obvodný súd“) ako oprávnený nariadenia výkonu rozhodnutia proti povinnému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „povinný“) o zaradenie do pracovného procesu na základe pracovnoprávnej rehabilitácie titulom rozsudku Mestského súdu v Bratislave (ďalej len „mestský súd“) č. k. 12 Co 411/94-102 z 18. mája 1995. Poukázal na tú skutočnosť, že predmetné konanie, vedené v súčasnosti okresným súdom nie je dosiaľ právoplatne ukončené a jeho pracovná rehabilitácia zaradením do práce na pracovnú pozíciu u povinného nebola uskutočnená. Podľa tvrdenia sťažovateľa v konaní o výkon rozhodnutia pretrvávajú prierahy zo strany okresného súdu, na ktoré už viackrát súd upozornil.

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. E 466/95 a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 000 Sk.

II.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či má náležitosti predpísané v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (III. ÚS 199/02, I. ÚS 140/03).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého sa mal dopustiť okresný súd v konaní o výkon rozhodnutia vedenom pod sp. zn. E 466/95 o návrhu sťažovateľa na pracovnoprávnu rehabilitáciu.

V okolnostiach prípadu ústavný súd zo sťažnosti sťažovateľa a k nej pripojenej písomnej dokumentácie, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. E 466/95 zistil, že návrhom z 21. septembra 1995 sa sťažovateľ ako oprávnený domáhal nariadenia výkonu rozhodnutia proti povinnému na základe rozsudku mestského súdu č. k. 12 Co 411/94-102 z 18. mája 1995 z dôvodu, že povinný rozsudok súdu nerešpektuje napriek tomu, že už nadobudol právoplatnosť. Podľa predmetného rozsudku povinný bol zaviazaný zamestnať sťažovateľa na mieste zodpovedajúcom pracovnej zmluve zo 16. apríla 1973 platnej v čase skončenia pracovného vzťahu. Návrh bol zaevidovaný pod sp. zn. E 466/95.

Za účelom nariadenia výkonu rozhodnutia obvodný súd 8. februára 1996 vyžiadal celý spisový materiál v merite veci, ale keďže sa tento nachádzal z dôvodu dovolania na Najvyššom súde Slovenskej republiky, bol pripojený k spisu o výkon rozhodnutia až v júni 1996. Následne obvodný súd uznesením sp. zn. E 466/95 z 11. júna 1996 nariadil výkon rozhodnutia v predmetnej veci.

Proti uvedenému uzneseniu 1. augusta 1996 podal povinný odvolanie. Navrhol zamietnuť nariadenie výkonu rozhodnutia v prospech sťažovateľa, argumentujúc tým, že sťažovateľ do 30 dní od právoplatnosti rozsudku neprejavil záujem o uzavretie pracovnej zmluvy a ani nepreukázal, že jeho predchádzajúci pracovný pomer skončil. Podnet smerujúci k plneniu rozsudku vykonal sťažovateľ až listom z 18. septembra 1995, z ktorého je zrejmé, že stále bol ešte zamestnaný a alternatívne žiadal pri neuzavretí pracovného

pomeru vyplatenie odškodného a odstupného v celkovej sume 150 000 Sk. Takéto plnenie v prospech sťažovateľa však uvedeným rozsudkom povinnému uložené nebolo.

Listom zo 7. augusta 1996 obvodný súd zaslal odvolanie povinného sťažovateľovi za účelom vyjadrenia sa k nemu. Sťažovateľ už 14. augusta 1996 doručil obvodnému súdu písomné vyjadrenie k odvolaniu povinného. Po vyhotovení predkladacej správy obvodný súd odstúpil vec 21. novembra 1996 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Krajský súd 9. januára 1997 vrátil spis už okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní s tým, že podanie povinného treba považovať za návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia, lebo oprávnený nepreukázal súčinnosť, ktorá podľa vykonávaného rozsudku je nutná. Súdu prvého stupňa uložil preveriť, či oprávnený postupoval v súlade s § 262 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a na základe toho rozhodnúť, či sa zastavuje výkon rozhodnutia, alebo či sa zamietajú návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia.

Okresný súd následne 27. marca 1997 nariadil termín pojednávania na 25. apríl 1997 a za tým účelom predvolal účastníkov konania. Na pojednávaní konanom 25. apríla 1997 okresný súd vydal uznesenie, ktorým návrh povinného na zastavenie výkonu rozhodnutia zamietol. Zároveň za porušenie povinnosti uloženej súdnym rozhodnutím uložil povinnému pokutu vo výške 10 000 Sk.

Dňa 21. mája 1997 podal sťažovateľ voči predmetnému uzneseniu odvolanie (namietal nedostatočnosť postihu povinného a žiadal uložiť mu vyššiu pokutu), ktoré okresný súd listom z 30. mája 1997 zaslal na vyjadrenie povinnému.

Voči uzneseniu okresného súdu z 25. apríla 1997 podal 30. mája 1997 odvolanie aj povinný. Okresný súd ho zaslal na vyjadrenie sťažovateľovi listom z 10. júla 1997. Po vyhotovení predkladacej správy bol spis odstúpený 13. októbra 1997 krajskému súdu.

Krajský súd ako súd odvolací uznesením sp. zn. 31 Co 302/97 z 28. novembra 1997 prvostupňové uznesenie v napadnutej časti potvrdil. Okresnému súdu bolo predmetné uznesenie doručené 3. februára 1998.

Dňa 16. marca 1998 okresný súd vydal pokyn učtárni tohto súdu na predpis a vymáhanie uloženej pokuty voči povinnému. Listom z 3. júla 1998 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby mu oznámil, či trvá na pokračovaní vo výkone rozhodnutia alebo navrhuje výkon rozhodnutia zastaviť. Keďže sťažovateľ neodpovedal, okresný súd ho listom z 20. októbra 1998 urgoval. Sťažovateľ 6. novembra 1998 okresnému súdu oznámil, že trvá na pokračovaní vo výkone rozhodnutia, svoju nečinnosť ospravedlnil dlhotrvajúcou práceneschopnosťou.

Sťažovateľ však trval na ďalšom konaní súdu napriek tomu, že už 30. mája 1997 podpísal pracovnú zmluvu s povinným s tým, že od 1. júna 1997 bol prijatý do pracovného pomeru u povinného na pracovnú pozíciu odborný radca. Túto skutočnosť potvrdil sám sťažovateľ v odpovedi na výzvu z 21. januára 2004, ktorú okresný súd s odstupom času vykonal, ako aj povinný, ktorý doručil do spisu 21. októbra 2004 ako dôkaz pracovnú zmluvu uzavretú so sťažovateľom.

Sťažovateľ v liste doručenom okresnému súdu 5. februára 2004 však namietal, že pracovnú zmluvu s ním povinný uzavrel len formálne, nevytvoril mu na pracovisku ani minimálne pracovné podmienky na vykonávanie funkcie redaktora, nedal mu k dispozícii pracovnú miestnosť, pracovný stôl, telefón, ani počítač. V takomto postupe povinného voči nemu videl sťažovateľ hrubé porušenie Zákonníka práce a nesplnenie tej povinnosti, ktorú povinnému ukladal rozsudok mestského súdu č. k. 12 Co 411/94-102 z 18. mája 1995.

Keďže vo veci okresný súd mal vedomosť a aj následnými listinnými dôkazmi považoval za preukázané, že skutočne došlo k uzavretiu pracovnoprávneho vzťahu medzi sťažovateľom ako oprávneným a povinným na základe pracovnej zmluvy z 30. mája 1997, čím došlo k zániku práva oprávneného v zmysle vyššie uvedeného rozsudku, uznesením sp. zn. E 466/95 z 12. januára 2005 výkon rozhodnutia zastavil celkom.

Sťažovateľ zotrúvajúc na svojom stanovisku listom zo 16. marca 2005, doručeným okresnému súdu 18. marca 2005, podal voči predmetnému uzneseniu o zastavení výkonu rozhodnutia odvolanie a súčasne požiadal okresný súd o oslobodenie od súdnych poplatkov a určenie právneho zástupcu z radov advokátov.

Listom z 1. apríla 2005 okresný súd zaslal odvolanie povinnému. Povinný 25. apríla 2005 okresnému súdu oznámil, že v uvedenej právnej veci nemá žiadne nové skutočnosti a podanie sťažovateľa považuje za neopodstatnené.

Po odstúpení spisu 29. apríla 2005 odvolaciemu krajskému súdu tento súd 28. decembra 2005 vrátil vec prvostupňovému súdu za účelom rozhodnutia o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Následne okresný súd listom z 9. marca 2006 zaslal sťažovateľovi príslušné tlačivá na vyplnenie. Sťažovateľ tak urobil 21. marca 2006, keď súdu zaslal vyplnené potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Po ich posúdení okresný súd 10. októbra 2006 vydal uznesenie, ktorým priznal oprávnenému oslobodenie od súdnych poplatkov pre konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. E 466/95 a ustanovil k ochrane jeho záujmov v tejto veci zástupcu z radov advokátov, pričom išlo o ostatný úkon okresného súdu vo veci sťažovateľa.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05, III. ÚS 81/05).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04).

V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“

v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (III. ÚS 30/03) alebo sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03).

Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnosti považovať postup okresného súdu v posudzovanom konaní za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy v konaní“ v zmysle citovaného článku ústavy.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už uviedol, že právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní, keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a treba ho tiež považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom požiadavku na rýchly a efektívny postup súdu pri rozhodovaní v rámci konania týkajúceho sa núteného výkonu rozhodnutia je vzhľadom na jeho charakter a účel potrebné posudzovať ešte dôraznejšie ako v konaní „o práve samom“, ktoré mu predchádzalo (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 29/04).

V posudzovanom prípade však nemožno neprihliadnuť na skutočnosť, že pri výkone rozhodnutia o pracovnoprávnu rehabilitáciu je základným predpokladom jeho uskutočnenia uzatvorenie pracovného pomeru povinného s oprávneným. V danom prípade priznávalo súdne rozhodnutie, ktoré bolo titulom prebiehajúceho vykonávacieho konania, sťažovateľovi právo na zamestnanie u povinného na mieste zodpovedajúcom pracovnej zmluve zo 16. apríla 1973 platnej v čase skončenia pracovného vzťahu.

Z predloženého na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vyplýva, že postup okresného súdu (na začiatku konania ešte obvodného súdu) po podaní sťažovateľovho návrhu na súdny výkon rozhodnutia (21. septembra 1995) smeroval k nariadeniu výkonu rozhodnutia a k posúdeniu splnenia zákonom ustanovených podmienok (uzatvorenie pracovnej zmluvy) na jeho uskutočnenie. V namietanom prípade skutočne aj došlo s účinnosťou od 1. júna 1997 k uzavretiu pracovného pomeru povinného so sťažovateľom. K vedomosti o tejto

skutočnosti okresný súd dospel aktívnym dopĺňaním podkladov potrebných pre posúdenie, či pracovný pomer, ktorý povinný uzavrel so sťažovateľom, zodpovedá vykonávanému súdnemu rozhodnutiu a či nie sú splnené zákonné podmienky pre zastavenie výkonu rozhodnutia.

V priebehu súdneho konania pritom opakovane došlo k situácii, že sťažovateľ napriek podpísaniu pracovnej zmluvy argumentujúc subjektívnymi pocitmi spochybňoval úkony povinného, zotrúvajúc na stanovisku, že v skutočnosti nedošlo k naplneniu rozsudku mestského súdu. V liste doručenom najvyššiemu súdu 10. apríla 2003 sťažovateľ uvádza, že hoci sa už všeobecné súdy jeho vecou zaoberali, znovu ich „*zainteresováva*“ na opätovnom riešení jeho žaloby. Pritom ako sám potvrdzuje, po uzavretí pracovného pomeru zotrval na pracovisku povinného len trinásť dní a v dôsledku údajného nevytvorenia základných pracovných podmienok sám odišiel od povinného.

Ústavný súd konštatuje, že úlohou okresného súdu bolo v danom prípade zabezpečiť rýchly a efektívny výkon rozhodnutia, aby práva účastníkov konania ostali v plnej miere zachované a rešpektované a aby čo najskôr došlo k odstráneniu právnej neistoty, teda k ukončeniu výkonu rozhodnutia zákonným spôsobom. Je nesporné, že napriek tomu, že okresný súd nepristúpil v konaní o výkon rozhodnutia už v roku 1997, prípadne v roku 1998 k zastaveniu výkonu rozhodnutia, k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, t. j. k uzatvoreniu pracovného pomeru povinného so sťažovateľom v dôsledku postupu okresného súdu v konaní o výkon rozhodnutia skutočne aj došlo (sťažovateľ sám priznal túto skutočnosť, keď v odvolaní proti uzneseniu o zastavení výkonu rozhodnutia z 12. januára 2005 konštatoval, „... *po vynesení pokuty 10 000 Sk povinnému za nesplnenie výkonu rozhodnutia povinné ministerstvo vnútra pristúpilo k uzavretiu pracovnej zmluvy so mnou k 1. júnu 1997...*“).

S ohľadom na uvedené skutočnosti preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v predmetnom konaní, napriek nie optimálnej dobe doterajšieho výkonu rozhodnutia, kvalifikoval ako porušenie označeného práva sťažovateľa.

Splnenie zákonných podmienok definitívneho zastavenia výkonu rozhodnutia na základe sťažovateľom podaného odvolania voči uzneseniu okresného súdu sp. zn. E 466/95 z 12. januára 2005 o zastavení výkonu rozhodnutia bude vecou rozhodnutia odvolacieho krajského súdu.

Preto je sťažovateľova sťažnosť zjavne neopodstatnená. Zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti nemožno odstrániť. Z uvedeného dôvodu rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (predovšetkým jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom) stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. januára 2007